

KONKURENTSIAMET

Kliimaministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn
E-post: info@kliimaministeerium.ee

Teie: 16.04.25 nr 1-4/25/1833

Meie: 30.04.25 nr 1-7/2025/25-041-2

Koopia:

Justiits- ja Digiministeerium, e-post: info@justdigi.ee

Konkurentsiameti arvamus ja ettepanekud Vabariigi Valitsuse määruse „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“ muutmise eelnõu kohta

16.04.2024 esitas Kliimaministeerium Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse määruse „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“ (edaspidi *EsT VE*) muutmise eelnõu (edaspidi *Eelnõu*). Lisaadressaadina edastati Eelnõu ka Konkurentsiametile. Ameti seisukohad ja ettepanekud on järgnevad:

1. Eelnõu §-i 1 järgi täiendatakse EsT VE 2. peatükki 5. jaoga „Elektrisüsteemi saartalitlusvõime tagamine“. Antud jao § 15¹ lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

(5) Saartalitlusvõime tagamise teenuse lubatud kaalutud keskmise kapitali hinna määr on kuni 31. detsembrini 2026. aastal järgmine:

- 1) taastuvenergia tehnoloogia – 7,5%;
- 2) muu tehnoloogia – 11,5%.

Eelnõu seletuskirjas (lk 4) toodud põhjenduste järgi kohaldatakse erinevatele tehnoloogiatele erinevaid WACC-i määrasid. See tuleneb peamiselt regulatiivsetest teguritest (näiteks taksonoomiast tulenev jätkusuutlikkus) ja vastavate projektide riskiprofilist, mis on Euroopa Liidu kliima- ja energia poliitikast tingituna fossiilse energia projektidel kõrgem.

Konkurentsiamet, erinevalt Eelnõu koostajatest, taolist eristuste tegemist põhjendatuks ei pea. Amet on seisukohal, et keskkonnasäästlikus ühiskonnas peaks kaalutud keskmine kapitali hinna (WACC) määr olema tehnoloogia-neutraalne st seadusega ei ole põhjendatud fossiilse tehnoloogia eelistamine kõrgema WACC-i määra pakkumise kaudu.

Rahandusministeeriumi välja töötatud dokumendis „Omanike ootustes on Eesti Energia AS-le“¹, kelle kontserni kuuluvad fossiilse tehnoloogial jaamad, on muuhulgas toodud: „Kasumlikkus – Äriühingu omakapitali tootlus peab olema võrreldav sarnastel tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate tootlusega. Lähtuda alates omaniku ootuste kinnitamisest investeerimisotsustes omakapitali hinnast 6,1% ning tagada iga-aastaselt äriühingu omakapitali tootlus vähemalt eelmise viie aasta keskmise omakapitali hinna tasemel.“

Konkurentsiamet selgitab, et omakapitali kulukuse määr ehk omakapitali hind on üldjuhul kõrgem kui võlakapitali kulukuse määr ehk võlakapitali hind. Seda kajastab ka Konkurentsiameti arvutus² (vt allpool). Arvutuse tulemusena kujunenud WACC-i määra 7,46% (sh on omakapitali hind 10,45% kõrgem võrreldes Eesti Energia AS-i omakapitali hinnaga 6,1%) rakendatakse kõikidele soojuse tootjatele (sh elektri ja soojuse koostootmisjaamadele).

WACC arvestus (%-des)	Kaugküte	
	soojuse tootjad	võrgu-ettevõtjad
Eesti 10-a võlakirja nominaalne tulusus, (R _f) viimase kuue kuu keskmine	3,89	3,89
Eesti riigiriski preemia, (R _c)	0,00	0,00
Ettevõtja võlakapitali riskipreemia	0,57	0,57
Võlakapitali kulukuse määr, (k_d)	4,46	4,46
Eesti 10-a võlakirja nominaalne tulusus, (R _f) viimase kuue kuu keskmine	3,89	3,89
Eesti riigiriski täiendav preemia, (R _c)	0,36	0,36
Tururiskipreemia, (R _m)	5,38	5,38
Beeta (võimendusega; β _a)	0,576	0,354
Beeta (võimendusega; β _e)	1,152	0,708
Omakapitali kulukuse määr, (k_e)	10,45	8,06
Tulumaksumäär (t=0%)	0,00	0,00
Võlakapitali osakaal (w _d)	0,50	0,50
Omakapitali osakaal (w _e)	0,50	0,50
WACC	7,46%	6,26%

Lähtudes eeltoodust, teeb Konkurentsiamet ettepaneku Eelnõu muutmiseks – eemaldada Eelnõust tehnoloogiate eelistamise erisus ning rakendada kõigile ühtset turutingimustele vastavat WACC-i määra 7,5%.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Piiraja

Regulatsiooniteenistuse õigusosakonna juhataja

Karl Jaak Rebane 667 2424

karljaak.rebane@konkurentsiamet.ee

¹ Kättesaadav: [Rahandusministeeriumi äriühingud | Rahandusministeerium](#)

² Konkurentsiameti juhend „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamiseks“: <https://www.konkurentsiamet.ee/elektter-gaas-soojus-ja-vesi/soojus/hindade-kooskolastamine>